

Aan
de gemeenteraad

Datum 26 september 2023
Zaaknummer 2023-0138831
Betreft Pilot integrale aanpak plaagdierbestrijding Crabbefhof

Vergadering van
Portefeuillehouder: Marc Merx
Begrotingsprogramma Levendig, Leefbaar en Veilig Dordrecht
Kernteam/Opgave: Wijken - Wijkadvies
Auteur: Canan Sanliünal
E-mail: c.sanliunal@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Canan Sanliünal
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

De pilot integrale aanpak plaagdierbestrijding Crabbefhof maakt onderdeel uit van het programmaplan Schoon dat door het college is vastgesteld. De raadsinformatiebrief ligt ter informatie voor aan de raad.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

In het Politiek akkoord 2022-2026 hebben we als actiepoint opgenomen dat we waar nodig onze plannen intensiveren om afval op straat tegen te gaan. Het college heeft de opdracht gegeven om een integraal plan van aanpak op te stellen voor afvaldumpingen, zwerfafval en plaagdierbestrijding. Dit heeft geresulteerd in het Programmaplan Dordrecht Schoon. Op 24 januari 2023 is er een commissievergadering plaagdierbestrijding geweest waarin vanuit het Kennis- en Adviescentrum Dierplagen is geadviseerd om met een integrale aanpak plaagdieren te bestrijden. Ook kwam nadrukkelijk de wens naar voren om het probleem beter te monitoren met data om zo te bepalen wat een acceptabel niveau is.

Wat is de te delen informatie?

In het programmaplan Dordrecht Schoon wordt er verwezen naar de data analyse van Fixi meldingen over bijplaatsingen en plaagdieren. Er is een sterke correlatie tussen het aantal bijplaatsingen en de aanwezigheid van ratten in de openbare ruimte. Dit dwingt ons ertoe om breder naar het probleem te kijken.

Sinds 2023 is het wettelijk verplicht om eerst in te zetten op preventieve maatregelen om plaagdieren te voorkomen. Dit heet Integrated Pest Management. Wij kiezen ervoor om plaagdieren eerst preventief te bestrijden door verschillende maatregelen die we in deze raadsinformatiebrief toelichten.

Echter is de preventieve aanpak niet voldoende op locaties waar de problematiek hardnekkig is. Op deze hotspots zijn we genoodzaakt repressieve maatregelen in te zetten om de balans te herstellen.

Wij informeren u dat er een integrale werkgroep plaagdierbestrijding is gevormd. De gemeente werkt hierin samen met duurzaamheids- en educatiecentrum Weizigt, GGD, HVC, Netwerk, Trivire, Woonbron, bewoners, ondernemers en het onderwijs. Omdat in de wijk Crabbefhof de meeste Fixi-meldingen zijn over overlast van plaagdieren, starten we hier een pilot met een nieuwe aanpak waarbij we gebruik maken van smart rioleringsvallen, een innovatieve methode om ratten

ondergronds te bestrijden. Het doel is om de overlast van ratten in Crabbehof terug te dringen om zo een beheersbare situatie terug te krijgen. Daarnaast willen we testen of deze nieuwe wijze effectief is in combinatie met preventieve maatregelen. Graag lichten we dit toe.

Smart Rioleringsval

Bruine ratten leven voornamelijk in ons rioleringsstelsel. Soms verlaten ze het riool door breuken, scheuren of via kolken en veroorzaken dan bovengronds overlast.

Wij bestrijden bruine ratten in de openbare ruimte al jaren met voornamelijk klemmen, maar kijken uiteraard naar ontwikkelingen op het gebied van bestrijding. Een snelle en doeltreffende methode om ratten al in de riolering te bestrijden is de smart rioleringsval. Uit gesprekken met gemeente Maastricht is gebleken dat de bestrijding van ratten succesvol is en dat het aantal meldingen is afgenomen. Daarom starten we deze maand een pilot met de rioleringsvallen op hotspotlocaties.

Efficiënt en duurzaam

Na vooronderzoek in putten wordt bepaald waar de smart rioleringsval in de riolering wordt gemonteerd. De twee sensoren in de val kunnen ratten detecteren waarna de val geactiveerd wordt en de dode rat via het rioolwater wordt afgevoerd. De populatie ratten in het riool zal verkleinen, waardoor minder ratten het riool verlaten en bovengronds overlast kan worden voorkomen. Er zullen acht smart rioleringsvallen in de wijk Crabbehof geplaatst worden. Elke val heeft een sensor die bijhoudt hoe vaak een rat erin loopt, zodat er wekelijks gemonitord kan worden. Bij geen detectie kan de val naar een volgende put verplaatst worden. Zo kunnen hotspots structureel in de hele wijk aangepakt worden.

Bredere aanpak: preventief informeren & educatie

De werkgroep richt zich op de bovengrondse aanpak door preventieve maatregelen te nemen. Zo worden inwoners bewuster gemaakt van het aantrekken van plaagdieren door de aanwezigheid van voedingsbronnen zoals (zwerf)afval en etensresten op straat. Dit doen we door te informeren met flyers, een bewonersavond te organiseren en voorlichting te geven op scholen in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en volwasseneneducatie met het lesprogramma Grondstof en Zwerfafval. Ook bieden we taal- en inburgerorganisaties een lespakket aan waar het voorkomen van plaagdieren een onderdeel van is.

Actief participeren en brood-/GFT-containers

Verder gaan we periodiek schouwen met de werkgroep waarmee we samen bepalen waar en hoe de nodige inzet kan plaatsvinden. Naar aanleiding van de eerste schouw gaan we bijvoorbeeld rondom kasteel Crabbehof en andere routes rondom scholen en winkels grondcommunicatie plaatsen zodat inwoners op een laagdrempelige manier geattendeerd worden op het schoonhouden van de omgeving zodat er geen plaagdieren worden aangetrokken. In aanloop naar het voederverbod willen we alvast brood- en GFT containers plaatsen op de hotspots.

In combinatie met het onaantrekkelijker maken van de omgeving voor ratten zodat er minder voedsel en schuilgelegenheid in de buitenruimte aanwezig is, zal er op termijn minder bestrijding nodig zijn.

Datagestuurd werken: monitoring

Een pijler uit het Programmaplan Dordrecht Schoon is datagestuurd werken. Het beleven van een schone stad valt en staat met momentopnames en emotie. Plaagdierbestrijding willen we op basis van kwantitatieve data objectief kunnen meten. Dit doen we door:

- het aantal Fixi-meldingen over rattenoverlast te meten;
- het aantal bovengronds gevangen ratten met klemmen te meten;
- het aantal ondergronds gevangen ratten te meten.

Met datagestuurd werken kunnen we meten of de ingezette maatregelen effect hebben. Het monitoren is van belang om te zien of we daadwerkelijk vooruitgang boeken. Indien de pilot succesvol blijkt te zijn, zullen we deze aanpak uitrollen over meerdere gebieden.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

Wij zullen u aan het einde van de pilot informeren over de resultaten van de integrale aanpak plaagdierbestrijding Crabbehof.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

De pilot is voor de duur van één jaar en eindigt op 31 juli 2024. De kosten zijn € 25.000,-. Dit valt binnen het programmabudget.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

[Programmaplan Dordrecht Schoon](#)

Het college van Burgemeester en Wethouders

C.H.W.M. post
secretaris

A.W. Kolff
burgemeester